

A süngomba (*Hericium erinaceus*) élőhelyi felmérése és termesztéstechnológiájának fejlesztése

Sikó Patrícia Zelma

Kertészmérnök alapképzés, nappali munkarend

Növénytani Tanszék

Belső témavezetők: Dr. Papp Viktor, egyetemi docens, Növénytani Tanszék

Dr. Geösel András, egyetemi docens, tanszékvezető, intézetigazgató,
Kertészettudományi Intézet, Zöldség- és Gombatermesztési Tanszék

A természetes élőhelyek csökkenése, az erdőgazdálkodási és klímaváltozási hatások egyre több élőlényre nézve, köztük a gombákra is veszélyt jelentenek. A védett gombafajok megőrzése ezért nemcsak természetvédelmi, hanem ökológiai és gazdasági szempontból is kiemelt jelentőségű. A természetvédelmi gyakorlatban a gombák sok esetben háttérbe szorulnak, mivel a megjelenésük szezonális, elterjedésükről pedig korlátozott információ áll rendelkezésre. A kutatásomhoz egy olyan védett fajt választottam – *Hericium erinaceus* (közönséges süngomba) – amely nemcsak gyógyászati és gasztronómiai szempontból értékes, hanem a természetes élőhelyek, erdőrezervátumok indikátorfajaként is jelentős.

Kutatásom célja, hogy feltárjam a *Hericium erinaceus* (közönséges süngomba) élőhelyi preferenciáit, ökológiai igényeit és fenyegető tényezőit, valamint megvizsgáljam a faj termesztési lehetőségeit. A vizsgálat eredményei hozzájárulhatnak a faj hosszú távú megőrzéséhez, és alapját adhatják egy fenntartható termesztéstechnológia kidolgozásának.

A munkám során holisztikus megközelítést alkalmaztam: a terepi felmérést laboratóriumi és termesztési vizsgálatokkal egészítettem ki. Az előfordulási adatokat nagyrészt közösségi média felületekről gyűjtöttem, részben pedig saját terepi megfigyelésekből. A találatokat adatbázisban rögzítettem, térinformatikai elemzések segítségével feltérképeztem a faj hazai elterjedését. Az élőhelyi viszonyokat a térbeli eloszlás, a faállomány és az élőhely védettsége alapján értékeltem. A laboratóriumi munka a vadon termő és a termesztett törzsből származó mintákat szélesztettem, kitisztítottam, majd a termesztési kísérlethez való szaporítóanyagot állítottam elő. A blokkos termesztéshez micéliummal átszótt gombacsírárt és faforgács alapú

szubsztrátot készítettem, amelyeket zsákba töltésével megkezdődött a törzsek összehasonlító kísérlete és az egyetemi pályázati prototípus termesztőszekrény tesztelése.

Az eredményeim alapján megállapítható, hogy a süngomba termőtestképzése elsősorban ősszel, szeptember és november között figyelhető meg, a legnagyobb aktivitás októberben mutatkozik. Előfordulása elsősorban az Északi- és a Dunántúli-középhegység idős tölgyeseiben és bükköseiben jellemző, ahol magas a természetesség és a holtfaarány. A felmérés rávilágított, hogy bár az előfordulások jelentős része Natura 2000 területen található, azok nem minden esetben esnek védett természeti területekre. A termesztési kísérletek kimutatták, hogy a faj mikroklíma-igénye szűk tartományban mozog, a sikeres mesterséges termesztéshez szükséges a páratartalom és hőmérséklet stabilizálása, valamint a természetőberendezés technológiai fejlesztése.

Össességében, *Hericium erinaceus* magyarországi állományai értékes indikátorai az idős, holtfa-gazdag erdőknek, és jelentős szerepet tölthetnek be a jövőbeni erdőrezervátumok kijelölésében, valamint a gombavilág biodiverzitásának hosszú távú megőrzésében.